

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Wyniki Porejestranych Doświadczeń Odmianowych w województwie pomorskim

Owies

Opracowanie:

mgr inż. Monika Wójcik

2020

Owies

Uwagi ogólne

Obecnie w Krajowym Rejestrze Odmian prowadzonym przez COBORU w Słupi Wielkiej wpisanych jest 40 odmian owsa jarego, 34 zwyczajnego i 6 nagiego. W województwie pomorskim na rok 2020 na liście odmian zalecanych znalazły się: Bingo, Nawigator i Kozak. W ramach PDO na obszarze naszego województwa założono dwa doświadczenia z owsem w ilości 13 odmian, w PODR w Lubaniu i ZDOO w Wyczechach. Doświadczenia prowadzono na jednym poziomie agrotechnicznym (przeciętnym). Głównym celem prowadzonych pomiarów i obserwacji, na podstawie metodyki opracowanej przez COBORU w Słupi Wielkiej, było określenie plenności, podatności na choroby i stresy abiotyczne poszczególnych odmian w różnych warunkach klimatycznych.

Różnica w terminie siewu w w/w punktach doświadczalnych wynosiła 17 dni, wcześniej założono doświadczenie w Wyczechach (20.03), później w Lubaniu (06.04). Wcześniejszy siew (zaleca się III dekadę marca) sprzyja wytworzeniu bardziej rozbudowanego systemu korzeniowego poprawiającego tolerancję na niedobory wody oraz znaczne wahania temperatur w tym okresie.

Wyniki doświadczeń

Najwyższe plony w ODR w Lubaniu wykazały odmiany: Kozak, Agent i Huzar, w ZDOO w Wyczechach: Rambo, Kozak (odmiany wzorcowe) oraz Refleks. Najstabilniej w obu punktach plonowała odmiana MHR Harem.

Największą masę 1000 nasion posiadały odmiany Agent (Lubań i Wyczechy), Nawigator, Kozak, Rambo i Bingo. W obu punktach doświadczalnych zaobserwowano helmintosporiozę, dodatkowo w ZDOO w Wyczechach także mączniaka prawdziwego.

Ważnym parametrem owsa jest udział łuski w plonie ziarna u odmian oplewionych. W tym roku najwięcej łuski posiadały odmiany Poker, Panteon i Refleks.

Ze względu na późniejszy siew w PODR w Lubaniu, późniejsze były także zbiory, pomimo to doświadczenie uznane zostało za udane, podobnie jak w ZDOO Wyczechach.

Tabela 1. Owies. Odmiany badane. Rok zbioru: 2020.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian w Polsce	Rok włączenia do LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4
1	Agent	2018		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Kozak	2017	2018	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
3	Rambo	2020		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
4	Bingo	2009	2011	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
5	Nawigator	2015	2017	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
6	Lion	2018		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Staszewska 70, 62-100 Wągrowiec
7	Arkan	2019		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan

8	Perun	2019		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
9	Refleks	2019		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
10	Huzar	2020		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
11	MHR Harem	2020		Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o. ul. Zbożowa 4, 30-002 Kraków
12	Panteon	2020		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
13	Poker	2020		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan

Kol. 2 i 4 – według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do krajowego rejestru w Polsce” COBORU Słupia Wielka 2020.

Tabela 2. Owies. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2020.

Miejscowość		Lubań*	Wyczechy
Powiat		Kościerzyna	Człuchów
Kompleks rolniczej przydatności gleby		zbożowo - pastewny słaby	żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby		V	IIIa
pH gleby w KCl		6,0	5,8
Przedplon		ziemniak	rzepak ozimy
Data siewu	(dzień, m-c, rok)	06.04.2020	20.03.2020
Obsada nasion	(szt/m ²)	500	450
Data zbioru	(dzień, m-c, rok)	30.08.2020	10.08.2020
Nawożenie mineralne			
N	(kg/ha)	142	100
P ₂ O ₅	(kg/ha)	30	60
K ₂ O	(kg/ha)	50	90
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	(nazwa, dawka/ha)	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS
Herbicyd	(nazwa, dawka/ha)	Chwastox Extra 300 SL 3,0 l/ha	Gold 450 EC 1,2 l/ ha
Insektycyd	(nazwa, dawka/ha)	Transform 0,048 g/ha	-

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego.

Tabela 3. Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2020.

Lp.	Cecha	Lubań*	Wyczechy
1	Termin wiechowania (dzień, m-c, rok)	05.06.2020	15.06.2020
2	Termin dojrzałości woskowej (dzień, m-c, rok)	29.07.2020	30.07.2020
3	Wysokość roślin (cm)	109,4	114,9
4	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mleczonej (skala 9 ^o)	7,4	9
5	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	6,4	9
6	Porażenie przez choroby (skala 9 ^o)		
	- mączniak prawdziwy	9	4,5
	- helmintosporioza	7,4	6
	- rdza wieńcowa (koronowa)	9	9
	- septorioza liści	9	9
7	Masa 1000 ziaren (g)	33,6	47,1
8	Udział łuski (%)	24,0	22,3

9	Średni plon z doświadczenia	(dt/ha)	54,0	58,4
---	-----------------------------	---------	------	------

Średnie wyniki z doświadczeń.

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego.

Tabela 4. Owies. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2020.

Lp.	Odmiana	Lubań *	Wyczechy
Wzorzec (dt/ha)		56,1	68,9
1	Agent	101	90
2	Kozak	111	99
3	Rambo	88	110
4	Bingo	96	91
5	Nawigator	93	68
6	Lion	94	74
7	Arkan	75	78
8	Perun	96	74
9	Refleks	94	100
10	Huzar	98	93
11	MHR Harem	90	71
12	Panteon	93	64
13	Poker	91	88

Wzorzec: Agent, Kozak, Rambo.

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego.

Tabela 5. Owies. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2020, 2019, 2018.

Lp.	Odmiana	2018	2019	2020	2019-2020	2018-2020
Wzorzec (dt z ha)		35,0	68,6	62,4	66	55
1	Agent	101	101	95	98	99
2	Kozak	105	98	104	101	102
3	Rambo			100		
4	Bingo	94	101	93	97	96
5	Nawigator	88	101	79	90	89
6	Lion	103	96	83	90	94
7	Arkan		103	77	90	
8	Perun		100	84	92	
9	Refleks		102	97	100	
10	Huzar			96		
11	MHR Harem			80		
12	Panteon			77		
13	Poker			89		

Wzorzec 2020: Agent, Kozak, Rambo.

Wzorzec 2019 i 2018: Agent, Bingo, Kozak.

Tabela 6. Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (skala 9°). Lata zbioru: 2019, 2020.

Lp.	Odmiana	Mączniak		Helmintosporioza		Rdza wieńcowa (Koronowa)		Septorioza liści	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Skala 9°		8,6	4,5	7,8	6,2	9,0	9,0	9,0	9,0
1	Agent	7,7	6	8,0	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Kozak	8,5	5	6,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Rambo		5		6,0		0,0		0,0
4	Bingo	8,7	7	7,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Nawigator	8,7	4	6,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	Lion	8,5	4	7,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Arkan	8,7	4	8,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Perun	8,3	3	8,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Refleks	8,2	4	7,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Huzar		4		5,0		0,0		0,0
11	MHR Harem		6		6,0		0,0		0,0
12	Panteon		3		5,0		0,0		0,0
13	Poker		3		6,5		0,0		0,0

Wzorzec: Agent, Kozak, Rambo.

Wyższa wartość oceny odmian oznacza ocenę korzystniejszą.

Liczba doświadczeń 2019, 2020 odnosi się do liczby prowadzonych obserwacji w poszczególnych punktach.

Tabela 7. Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (skala 9°). Lata zbioru: 2019, 2020.

Lp.	Odmiana	Lata badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		Udział łuski (%)	
			w fazie dojrzałości mleczonej		przed zbiorem		2019	2020	2019	2020	2019	2020
			2019	2020	2019	2020						
Wzorzec			8,2	6,4	6,7	7,4	109,6	112,2	21,8	23,6	23,2	22,0
1	Agent	3	8,7	6	7,3	5	111	120,2	23,1	26,8	23,7	22,7
2	Kozak	4	8	7	6,3	6	110	109,2	20,6	24,5	23,6	20,8
3	Rambo	1		8		7		116,2		23,0		20,4
4	Bingo	11	8	7	6,7	6	113	115,2	23,0	24,2	21,2	19,6
5	Nawigator	5	8	7	7,0	6	110	115,2	22,8	26,0	21,7	23,7
6	Lion	3	9	8	6,7	7	106	111,2	21,6	23,6	20,3	17,7
7	Arkan	2	8	8	7,0	7	112	105,7	20,9	22,7	24,1	20,6
8	Perun	2	8	7	6,3	6	108	104,8	21,1	20,6	24,4	25,4
9	Refleks	2	8	6	6,3	6	107	113,8	21,7	23,4	26,6	26,5
10	Huzar	1		9		7,7		117,8		22,4		22,6
11	MHR Harem	1		7		6,3		112,3		22,0		23,9
12	Panteon	1		8		7		103,8		23,9		31,3
13	Poker	1		8		7		112,8		23,5		31,5

Wzorzec: Agent, Kozak, Rambo.

Wyższa wartość oceny odmian oznacza ocenę korzystniejszą.

Liczba doświadczeń 2019, 2020 odnosi się do liczby prowadzonych obserwacji w poszczególnych punktach.

**Charakterystyka odmian owsa zwyczajnego i nagiego jarego
wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2020**

Katarzyna Drązkiewicz
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
63-022 Słupia Wielka

Rambo (d. STH 12017)

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży do bardzo dużego.

Odporność na mączniaka prawdziwego i septoriozę liści – dość duża, na rdzę owsa i helmintosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie.

Termin wiechowania i dojrzewania średni.

Udział łuski średni, masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziaren średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Panteon (d. NORD 17/118)

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży.

Odporność na septoriozę liści – dość duża, na rdzę owsa i helmintosporiozę – średnia, na mączniaka prawdziwego – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie.

Termin wiechowania i dojrzewania średni.

Udział łuski dość mały, masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziaren średnie, gęstość w stanie zsypanym bardzo duża. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Huzar (d. DC 11194/1)

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży.

Odporność na septoriozę liści – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa i helmintosporiozę – średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie.

Termin wiechowania dość późny, dojrzewania średni.

Udział łuski duży do bardzo dużego, masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziaren dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Alfa (d. BAUB 17.3016)

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży.

Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na rdzę owsa, septoriozę liści i helmintosporiozę – średnia. Rośliny bardzo niskie, o dużej do bardzo dużej odporności na wyleganie.

Termin wiechowania dość późny, dojrzewania średni.

Udział łuski dość mały, masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziaren dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie dość mała.

Poker (d. DC 09124/2)

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży.

Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa i septoriozę liści – średnia, na helmintosporiozę – dość mała. Rośliny dość niskie, o średniej odporności na wyleganie.

Termin wiechowania i dojrzewania średni.

Udział łuski dość duży, masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziaren dość dobre, gęstość w stanie zsylnym dość duża. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

MHR Harem (d. MHR-PO-2017)

Odmiana owsa nagiego, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich.

Plon ziarna z łuską i bez łuski na poziomie odmiany Siwek.

Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę owsa – dość duża, na helmintosporiozę i septoriozę liści – średnia. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie.

Termin wiechowania i dojrzewania średni.

Udział łuski na poziomie odmiany Siwek. Masa 1000 ziaren, gęstość w stanie zsylnym, wyrównanie ziaren i zawartość białka większe niż u odmiany Siwek.

Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.